

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Dnr: 88991

Vattentjänstplan, Vännäs kommun, Västerbottens län

Hur samrådet har bedrivits

Lagen om allmänna vattentjänster anger att kommunen ska, innan den antar eller ändrar en vattentjänstplan, på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen och ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor.

I enlighet med Svenskt Vattens vägledning vid framtagande av vattentjänstplan behöver formen för samråd vara enkel och i första hand avse fastighetsägare som särskilt berörs av förändringar i vattentjänsterna. Vid framtagandet av kommunens VA-plan 2020-2035 hölls samråd med berörda parter vilka har fastigheter i de områden som utpekats för utbyggnad av kommunalt VA samt myndigheter. Denna vattentjänstplan innebär inga ytterligare beslut om åtgärder som berör fastighetsägare utan den inkluderar den utbyggnadsplan av kommunalt VA-verksamhetsområde i sin helhet från den befintliga VA-planen.

Kommunens bedömning är att ingen fastighetsägare särskilt berörs av förslagen i vattentjänstplanen och att samråd kan bedrivas med länsstyrelsen som enda part. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning enligt yttrande 2023-09-28.

Inkomna yttranden

Länsstyrelsens yttrande gällande undersökning om betydande miljöpåverkan (UBMP) samt samrådshandling för vattentjänstplanen inkom 2023-09-28. Detta redovisas i sin helhet och kommenteras nedan.

Samrådsyttrande

Länsstyrelsen Västerbotten, 2023-09-28

Beskrivning av ärendet

Vännäs kommun har tagit fram ett utkast till vattentjänstplan för 2024-2036 som de nu önskar samråda med Länsstyrelsen. Vattentjänstplanen är ett styrdokument som innehåller kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt en bedömning och förslag av vilka åtgärder som krävs för att de allmänna VA-anläggningarna ska

fungera vid kraftiga skyfall. Kommunen önskar, utöver samrådssynpunkter, också Länsstyrelsens synpunkter på kommunens undersökning av betydande miljöpåverkan.

Ett samrådsmöte mellan Vännäs kommun och Länsstyrelsen hölls den 19 september 2023.

Handläggare från flera berörda sakområden inom Länsstyrelsen har medverkat i handläggningen av detta ärende.

Synpunkter

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Vännäs kommun har gjort bedömningen att vattentjänstplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan och motiverat detta i undersökningen genom en omfattande checklista. Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning och ser dessutom en potential att planen kan bidra till en positiv påverkan på miljön och människors hälsa, bl.a. genom minskade föroreningshalter i recipienterna och en bättre beredskap vid skyfall.

Länsstyrelsen vill påminna om att kommunens beslut i fråga om miljöpåverkan ska göras tillgängligt för allmänheten i enlighet med 6 kap. 7 § tredje stycket miljöbalken.

Kommunens svar:

Ett särskilt beslut om betydande miljöpåverkan har antagits av Vännäs kommun, plan- och miljönämnden, 2023-10-26 och offentliggörs på kommunens anslagstavla vid granskningsskedet. Anslaget kommer att sitta kvar under hela granskningstiden.

Planprocess

För de vattentjänstplaner som inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska samråd ske med de fastighetsägare som har ett väsentligt intresse av planen, länsstyrelsen och eventuella andra myndigheter. Kommunen har bedömt att inga fastighetsägare har ett väsentligt intresse av planen. Detta då kommunen har en nyantagen VAplan (2021-06-07) som redan har samråtts med berörda fastighetsägare. Vattentjänstplanen innebär inga ytterligare beslut om åtgärder som berör fastighetsägare utan har enbart inkluderat utbyggnadsplan av kommunalt verksamhetsområde m.m. från befintlig VA-plan. Av den anledningen håller Länsstyrelsen med om att inga fastighetsägare kan anses ha väsentligt intresse av vattentjänstplanen. Länsstyrelsen håller också med

om kommunens bedömning att samråd med myndigheter i detta fall enbart omfattar Länsstyrelsen.

Samrådssynpunkter

Övergripande

Länsstyrelsen bedömer att samrådsversionen av kommunens vattentjänstplan är väl genomarbetad och tydlig samt uppfyller de innehållskrav som anges i 6b§ lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Som kommunen skriver är VA-planering en viktig pusselbit i den fysiska planeringen. Det får gärna tydliggöras om inriktningen för kommunens VA-planering går i linje med kommunens befintliga översiktsplan. Om så inte är fallet bör denna fråga behandlas i kommunens kommande planeringsstrategi där kommunen bedömer översiktsplanens aktualitet och tar ställning till fortsatt arbete med översiktsplaneringen (3 kap. 23 § PBL).

Kommunens svar:

Vattentjänstplanen är uppdaterad med förtydligande att i kommande planeringsstrategi för aktualisering av översiktsplanen kommer denna vattentjänstplan att ingå i planeringsunderlaget.

Ytvatten

I undersökningen av risk för betydande miljöpåverkan listar kommunen tre vattenförekomster som berörs av planen (Vindelälven, Stornorrfors dämningssområde och Umeälven). Det finns dock fler vattenförekomster som kan antas beröras. Bland annat så berörs Fiskbäcken och Bodbäcken av det verksamhetsområde för VA som planeras i Strand. Hur har urvalet gjorts av vattenförekomster som väntas beröras av planen? Bör fler vattenförekomster inkluderas i bedömningen?

Följande vattenförekomster i kommunen har, enligt VISS, osäker risk för övergödning p.g.a. belastning av näringsämnen:

- Bodbäcken (WA24415926)
- Brånsjön (WA61157653)
- Fiskbäcken (WA88878713)
- Kvarnbäcken (WA66945674)

Kommunen behöver redogöra för hur vattentjänsterna (dagvatten och spillvatten) kan planeras för att bidra till att miljö kvalitetsnormerna (MKN) kan följas i ovanstående vattenförekomster.

Kommunens svar:

UBMP uppdaterad med vattenförekomsterna Bodbäcken och Fiskbäcken. Kommunen håller inte med Länsstyrelsen om att Brånsjön (intill befintligt verksamhetsområde) och Kvarnbäcken (intill Överbåda – Umeå kommun) berörs av de förslagna åtgärderna i vattentjänstplanen.

På sidan 13, i stycket om prioritering av områden för anslutning till det kommunala verksamhetsområdet för VA, listas en rad kriterier, bland annat:

- Närhet till känslig recipient (dålig ekologisk status)
- Närhet till recipient med god ekologisk status med syfte att bibehålla detta

Förslagsvis omformuleras ovanstående punkter så att utgångspunkten är att upprätthålla MKN för närliggande vatten. Exempelvis ”Närhet till vattenförekomster där dagvatten och enskilda avlopp medför risk för negativ påverkan på MKN.”

Kommunens svar:

Vattentjänstplanen är uppdaterad med förslagen omformulering av punkterna.

Det är viktigt att kommunen planerar sina vattentjänster utifrån underlaget som finns i VISS, såsom miljö kvalitetsnorm, påverkansanalys och riskbedömning för berörda vattenförekomster. Detta för att vattentjänstplanen ska bidra till att upprätthålla MKN för vatten. Dessa underlag är relevanta för prioritering av både åtgärder vid skyfall och vilka områden som ska anslutas till verksamhetsområde för VA.

Dagvatten

Under avsnittet om dagvatten på s. 7 skriver kommunen att dagvatten bör hanteras på ett sådant sätt att vattenkvaliteten i recipienten inte försämras. Det kan förtydligas att dagvatten ska hanteras så att miljö kvalitetsnormer ska kunna nås i berörda vattenförekomster och att ekologisk och kemisk status inte får försämras.

Kommunens svar:

Vattentjänstplanen är uppdaterad med förslagen omformulering.

På s. 7 i stycket om omhändertagande står det att ”Det sista alternativet är direktutsläpp i recipient, ifall det efter utredning inte anses finnas något annan lösning.” Kommunen bör ändra/utveckla skrivningen så att

det framgår att det måste säkerställas att utsläpp av dagvatten inte medför försämring av MKN och/eller försvårar möjligheterna att uppfylla MKN för aktuell vattenförekomst (i enlighet med miljöbalkens bestämmelser).

Kommunens svar:

Skrivelsen är omformulerad med förtydligande att MKN inte får försämrats vid direktutsläpp.

Dagvattenhanteringen ska planeras utifrån höga nederbördsmängder och följa klimatförändringen. Det kan göras mer konkret, exempelvis genom att ange att dagvatten ska planeras utifrån ett regn med viss återkomsttid och att klimatkoefficient ska användas vid dimensionering av dagvattensystem.

Kommunens svar:

Alla kommunens nya ledningssystem dimensioneras enligt Svenskt Vattens P110, vilken anger klimatkoefficient på 1,25 samt inkluderar skyfallsberäkningar för ett 100-års regn.

Grundvatten

Det får gärna tydliggöras i handlingarna om några grundvattenförekomster risker att påverkas av planen. Länsstyrelsen vill också framföra att framtida vattentäkter och reservvattentäckers lokalisering bör beskrivas med försiktighet då detta kan komma att bli känsliga uppgifter i framtiden.

Kommunens svar:

Grundvattenförekomster är inkluderat i den bifogade UBMPn. Synpunkten föranleder inga justeringar.

Ett inspel till kommande utredning om ny reservvattentäkt och vattenskyddsområde tillsammans med Vakinn är att inkludera en bedömning av eventuell påverkan på det befintliga vattenskyddsområdet som försörjer delar av Vännfors (Västra Vännfors VSO).

Kommunens svar:

Samarbetet med utredningar kring sökande efter en ny vattentäkt tillsammans med VAKIN handlar inte om en reservvattentäkt – utan en ny huvudvattentäkt för Umeå samt Vännäs, belägen i Vännäs kommun. Då utredningarna kring lokalisering, teknik och kapacitet etc inte är slutförda samt att inga beslut är fattade kring tärkten är det för tidigt för att kunna göra några relevanta bedömningar av eventuell påverkan på Västra Vännfors VSO.

Åtgärdsplan och spillvatten

Av s. 7 framgår att en åtgärds- och förnyelseplan för det kommunala ledningsnätet planeras att tas fram under 2023-2025 med fokus på spillvattenförande ledningar samt tillskottsvatten. Detta är positivt och Länsstyrelsen vill i sammanhanget påminna om det villkor som finns i miljötillståndet för Vännäsby avloppsreningsverk. Där framgår att ledningsnätet fortlöpande ska ses över och underhållas i syfte att så långt som möjligt dels begränsa tillflödet till reningsverket av grund- och dräneringsvatten, dels förhindra utsläpp genom bräddning av obehandlat eller otillräckligt behandlat vatten från ledningsnätet och reningsverket. Kommunen ska också årligen i miljörapporten till tillsynsmyndigheten redovisa vidtagna och planerade åtgärder på ledningsnätet samt ha en åtgärdsplan för arbetet som uppdateras årligen.

Av vattentjänstplanen framgår att spillvattennätet inom verksamhetsområdet består till ca 25 % av kombinerade ledningar och resterande duplikatsystem och att skyfall ökar belastningen på ledningar och pumpstationer. De är viktigt att kommunen utreder var det finns/kommer in ovidkommande vatten till spillvattennätet och hur det ska åtgärdas. Detta är något som bör fångas upp i den kommande åtgärds- och förnyelseplanen för det kommunala ledningsnätet.

Kommunens svar:

Synpunkten noteras men bedöms ej beröra vattentjänstplanen.

Sammanfattning av inkomna yttranden

Yttrandena berörde:

- Undersökning om betydande miljöpåverkan
- Planprocess
- Övergripande samrådssynpunkter
- Ytvatten
- Dagvatten
- Grundvatten
- Åtgärdsplan för grundvatten

Övriga ändringar, utöver vad som beskrivs i samrådsredogörelsen är främst redaktionella.

Medverkande tjänstemän

Förutom kommunens VA-ingenjör och infrastrukturchef har kommunens samhällsplanerare och samhällsbyggnadsstrateg medverkat.

VÄNNÄS KOMMUN
Infrastrukturavdelningen

Upprättad oktober 2023

Ola Andersson
VA-ingenjör

Malin Bohlin
Infrastrukturchef

Peter Malmbo
Samhällsplanerare, Vännäs kommun

Carola Nordlöf
Samhällsbyggnadsstrateg, Vännäs kommun

Lisa Persson
Samhällsplanerare, Vännäs kommun